

mesét, ilyenkor ebből állapítsa meg az osztály a történetet.

7. A beszéd (kifejezés) gyakorlása. Ki tudná elmondani ezt a mesét? Élőbeszéd. (Itt az ügyesebbek csak egy-egy rész elmondását végezzék, a gyengébbek lehetőleg többet beszéljenek. Az esetleg előforduló nyelvi hibákat javítgassuk. Kerüljük azt, hogy a gyermekek mindig csak kérdésre feleljenek, adjunk alkalmat az önálló, összefüggő elmondásra is. Ne ismételtessük azonban a mesét sokszor, mert ez unalmassá válik a gyermekeknek.)

A mese a gyermek egész világát megmozgatja. Lelkének sokoldalú megnyilvánulását, az értelmi, érzelmi nevelés, a szellemi önmunkásság szolgálatába állíthatjuk, ami pedig a legnehezebb feladat, de egyuttal a legszebb és legnemesebb nevelői feladat is.

Használjuk fel a mesét nyelvtanításunkban is, megéri a vele való fáradságot s olyan adatok jutnak birtokunkba — a gyermeki lélek titkainak feltárulásával, — amelyek igen megérdemlik a fáradságot, amellyel a szebb jövő, egy jól előkészített magyar jövő építő munkáját szolgáljuk.

(—)

Kormányzónk névünnepe

Alljunk meg egy percre napi munkánkban, tegyük le egy kissé a munka szerszámaint, pihentessük el a gondokat, terveket, csitítsuk el a mindnyájunk életére rátörő keserveket s küldjünk egy fohászt a jó Istenhez, hogy Kormányzó Urunkat megtartotta nekünk s kérjük, hogy adjon neki továbbra is egészséget és erőt ahhoz a történelmi feladathoz, amelyet nemzetünk történelmének talán legsúlyosabb, legválságosabb idejében vállalt magára.

Csak az isteni gondviselés küldhette a veszendőbe induló magyarság élére őt, hogy az ő tengerek viharában edződött tekintete kutassa fel a biztos révet, s az ő erős keze vezesse csendesebb vizekre összetört kormányu gályánkat. A világháború utáni évtizedek elválászthatatlanok az ő nevéből. Történelmi igazság, hogy az ő neve jelentett a háborúk és forradalmak szörnyű évei után megnyugvást, békét, csendes munkát s az ő neve adta meg először nekünk, magyaroknak azt a hitet is, amely remélni engedti, hogy az ezeréves haza visszaszerzése felé vezet utunk...

Alljunk meg egy percre ennél a gondolatnál, köszönjük meg a jó Istennek kegyelmét, hogy őt küldötte viharvert hajónk kormányzására, mert nélküle beteljesedett volna rajtunk elleneink vágya és kívánsága: a magyarság eltűnése a föld színéről. Köszönjük meg a jó Istennek, hogy a legnagyobb veszedelemben nem hagyott el bennünket s adjunk hálát jóságáért, amely megszánta nemzetünket akkor, amikor a lesújtó korbácsok alatt vonaglott halálraszántan. De egy kérő fohászt is küldjünk Hozzá: Jutalmazza meg a mi Kormányzó Urunkat e másfélévtizedet be-

töltő nehéz, sulyos, önfeláldozó munkájáért még annyi erővel, egészséggel, földi boldogsággal, amellyel elvezetheti népét és nemzetét a feltámadás dicsőségébe!

Életrajzi adatok

Nagybányai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója 1868 június 18-án született Kenderesen, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. Atyja nagybányai Horthy István földbirtokos, főrendiházi tag, édesanyja pedig dévaványai Halassy Paula volt. Tanulmányait a debreceni református kollégiumban, majd 1882-től a fiumei tengerészeti akadémián végezte és az egykori Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészetének kötelékébe lépett, ahol 1900-ban sorhajóhadnaggyá nevezték ki. 1901-ben feleségül vette jászashelyi Purgly Magdolnát. Egy ideig Konstantinápolyban teljesített szolgálatot, később, mint korvettkapitány I. Ferenc József szárnysegéde lett. 1908-ban Bosznia-Hercegovina annexiója alkalmával a Taurus hajón parancsnokolt, 1912-ben a balkáni háború idején pedig mint fregattkapitány a Budapest nevű hajó parancsnokságát vette át. Sorhajókapitányi szolgálatát a Habsburg csatahajón kezdte. A világháború elején, 1915 május 22-én a Velencétől Barlettáig terjedő olasz partvidék bombázása alkalmával a támadó flotta jobbszárnyát vezette. Parancsnoksága alatt a Novara cirkáló két torpedónaszáddal elpusztította a Porto Corsini olasz torpedónaszádállomást, elhallgattatta a parti ütegeket és rommá lőtt egy olasz kaszárnyát. A Montenegró ellen indított hadműveletekben tevékeny részt vett; egyfelől biztosította a Lovcent támadó csapatainkat, olasz hajók meglepetése ellen, másfelől 1915 december 5-én San Giovanni di Medua kikötőjében több ellenséges szállítóhajót elsüllyesztett, miáltal a megvert szerb hadsereg töredékeinek menekülését is eredményesen akadályozta. 1917 május 15-én az ántánt által végrehajtott Adria-zárlat áttörése céljából a Novara, Helgoland és Saida cirkálókkal és két torpedónaszáddal Otrantónál megtámadta az 5. angol cirkálóból és 8 olasz-francia torpedónaszádból álló ellenséges hajórajt. Több órai tüzharc után nagyobb számú ellenséges órhajót, három szállító hajót, két torpedórombolót és egy repülőgépet elpusztított. Az angol cirkálók összpontosított tüzében zászlóshajója, a Novara harc képtelen lett, első tiszlje hősi halált halt, maga Horthy Miklós is súlyosan megsebesült, de ennek ellenére tovább parancsnokolt, a Novarát vontatókötélre vétette és feladatát megoldva tért vissza állomáshelyére. A legfelsőbb hadvezetőség érdemeinek elismeréséül 1918 február 27-én soronkívül elmentengernaggyá és flottaparancsnokká léptette elő, vitézségéért pedig megkapta a legnagyobb katonai kitüntetések (Mária Terézia rend, stb.) A flottaparancsnokságot erélyes kézzel vezette utolsó percig. Midőn a flotta 1918 november 1-én a horvát nem-

zeti tanács kezére került, kenderesi birtokára vonult vissza. Itt érte a kommunizmus kitörése, mire Szegedre ment és Károlyi Gyula gróf kormányában hadügyminiszterséget vállalt, egyúttal pedig megkezdte a nemzeti hadsereg megszervezését. Károlyi Gyula lemondása után a nemzeti hadsereg fővezére lett, majd a bolsevisták bukásakor a nemzeti hadsereget a Dunántulra vezette, honnan a román megszállás után 1919 november 16-án Budapestre vonult és a rendfenntartás munkáját átvette. Ujabb érdemeiért az 1920 február 16-án összeült, az általános titkos. nőkre is kiterjedő választójog alapján megválasztott nemzetgyűlés március 1-én Magyarország kormányzójává választotta.

Ünnepi beszéd a Kormányzó Ur névünnepére

Kedves Gyermekeim!

Van az esztendőnek egy napja, ami ünnep a családban. Megélénkül ilyenkor a ház tája, nagy a sürgés-forgás mindenütt: hiszen ma van a család fejének, az édesapának névnapja, névünnep. Ez a nap a legszebb ünnepek egyike a családban. Miért? Gondoljatok csak vissza, — gyermekeim, a ti édesapátok névünnepére. Ugy-e, hogy felderül ilyenkor a ház? Ünneplőbe öltözik mindenki, mindenkinek van egy-egy pár jó szava, szívből való jókívánsága az édesapa számára. Az év háromszázhatvanöt napjából háromszázhatvannégyen ő viseli a család gondját, ezen a háromszázhatvanötödiken mi, a család tagjai szeretnénk róla gondoskodni. Hogyan? Az édesanyánk már kora hajnaltól ott sűrög-forong a konyhában: édesapánk legizesebb falatjait készíti, — persze titokban, hogy meglepetés legyen. De titkolózunk mi is valamennyien, mert mindnyájunknak van valami rejtett célja, amivel meg szeretnénk lepni e napon az édesapánkat. Az egyik gyermek egy szép felköszöntőt tanulgat már napok óta, — amikor senki sem látja. A másik már tegnap bejárta a határt virágért, hogy azt adja át sugárzó arccal e napon édesapjának. Ki ezzel, ki azzal, de mindenkinek kedveskedni akar e napon annak a jóságos édesapának, akinek mi vagyunk legnagyobb kincse, legszeretettebbje a világon!

Ma, Miklós napján is ilyen örömet érzünk szívünkben, gyermekek! Névünnep van a mi nagy magyar családnak, a magyar nemzetnek. Édesapánknak, a legelső magyar embernek: nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó urunknak van ma nevénapja. Jól mondtam? Valóban a kormányzó ur a mi édesapánk? Igen!